

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 6, II. nadstropje. — Uradne ure za stranke so od 10. do 12. dopoldne in od 4. do 7. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogersko in Bosno K 10/40, polletna K 5/20, četrtletna K 2/60, mesečna K —90; za Nemčijo celoletno K 12—; za — ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 14—.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II. nadstropje, in uraduje za stranke vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od 4. do 7. zvečer.

Inserati: enostopna petih vrstica 30 vin, pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Inerate sprejema upravništvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Reklamacije lista so poštne proste.

Stev. 853.

V Ljubljani, v soboto dne 11. julija 1914.

Leto IV.

Policijski režim na Hrvaškem.

Zagreb, 7. julija.

Na Hrvaškem smo imeli komisariat; ali ta je, kakor je znano vsemu svetu, že davno odpravljen. Zdaj imamo ustavnega bana, ustavno vlado, sabor, vse, kar na zunaj predstavlja ustavnost. Ali blagor mu, kdor more verjeti, da imamo res normalne razmere v deželi! Sarajevski atentat, ki je tem bolj zagoneten, čim več poročajo budimpeštanski in dunajski listi o »rezultatih« preiskave, ni sicer s svojimi posledicami pojasnil vseh razmer v Bosni in Hercegovini, pač pa je nekoliko obsijal razne prilike ne le okrog Save, ampak tudi v naši deželi.

Kar se tiče atentata samega, se nam zdi, da bo imela šele poznejša zgodovina nalogo in možnost, da posveti za kulise, za katerimi se je pripravila ta krvava drama in da razkrije njene prave tendence. Kar pripovedujejo telegrami o izpovedbah napadalcev samih, o povestih prič in o bajkah »dobro poučenih« modrijanov, ki so že pred tedni »vedeli« za namerani atentat, jim pripisujemo toliko vrednosti, kolikor jih zaslužijo; ta vrednost pa je po našem mnenju zelo majhna in je tudi tedaj ne bi smatrali za večjo, če se ne bi vsak dan preklivalo, kar se je dan poprej poročalo. Mi se nisimo za oficiozno Petrovo in Pašičevo Srbijo nikdar čez mero navduševali in nimamo povoda, da bi se ogrevali za tiste elemente, ki so vražje in preganjajo naše srbske sodruge. Ali to ne more biti razlog, da bi zapeli slavo onim elementom, ki so kar prvi hip poizkusili podtakniti atentat Srbom sploh in ki bi ob ognju sarajevske tragedije radi zavreli svojo politično juho. Če je bil umor Franca Ferdinanda in njegove soproge sad zarote, je prav lahko mogoče, da bodo šele rodovi za nami izvedeli, kdo je imel pravzaprav niti v rokah in v čigavem interesu je umrla prestolonasledniška dvojica. Na vsak način je ozadje zelo temno in pozabiti se ne sme, da so se tudi drugod že izvršili atentati s provokatoričnimi nameni in v interesu reakcije.

Toda vse to je za sedaj zagrnjeno še z gostim pajčolanom in resnica koraka včasih zelo počasno. Tem sumljivejši so tisti, ki so že prvo minuto hoteli vedeti vse in so v svoji bestialni podlosti razglasili atentat za delo Srbov, to se pravi za delo vsega srbskega naroda. V Zagrebu so v to piščalko zapiskali frankovci.

Da je tolpa političnih pustolovcev porabila priliko, ni nič čudnega. Kulturni človek je nekoliko presenečen, ako opazja orgije bestialnosti, ki jih je brezvestna drhal uprizorila v saboru; ali kdor pozna to desperadorsko družbo, ne pričakuje od nje nič drugega. Če se Ivica Frank dere v zbornici in kriči podpredsedniku »morilec« v obraz, ne pomeni to prav nič; »tat, goljuf, lopov« so navadni agitatorski izrazi te sodrge in če hoče kdo izmed teh pustih kričačev sploh še doseči efekt, misli sam, da ne gre ceneje kakor z »morilcem«.

Tudi poizkušani pogromi se popolnoma vjemajo s starimi navadami frankovskih črnosotnikov. Zagreb je že večkrat videl take »demonstracije«, pri katerih je hotela pest imeti besedo; odkar je socialna demokracija organizirana, so jo sicer patriotični razgrajči še vselej izkupili, ali čez par let pozabijo na batine, pa se zopet spomnijo na svojo priljubljeno takiko.

Topot je bilo naravnost nemogoče, da bi bili premagali izkušnjavo. Ko so se lani »urejevale« hrvaške razmere, so se ponesele vse frankovske intrige. Do vlade niso mogli priti, pri volitvah niso mogli doseči znatnega uspeha, s političnimi kupčijami so imeli smolo. Njihove otročarije v saboru niso napravile nobenega vtiska. Pogreznili so se popolnoma v brezpomembnost.

Naenkrat je prišla vest o atentatu. In poročilo je dejalo: Napadalec je Srb. — Kaj je moglo biti lepšega za frankovsko srce? Le obrniti je bilo treba stavek: »Srb je morilec«, — pa ga prenesti v množino: »Srbji so morilci« — in efekt je dosežen. V dušah jih je skeleto, ko so morali gledati, kako leto za letom kopni blazno, od podlih političnih špekulantov zasejano sovraštvo med Hrvati in Srbi, ki je slabele ene in druge; škripali so z zobmi, ko so opazovali zmagovito napredovanje ideje narodnega edinstva. Zdaj je atentat napravil razpoloženje, v katerem je bilo upati, da bo mogoče nerazsodne ljudi razdražiti proti Srbom.

Volk menja dlako, ali podlost v frankovski duši ostane vedno enaka. Čim se je pokazala prilika za veliko lopovščino, so jo lopovi morali izrabiti. V saboru so uprizorili s svojo protisrbsko gonjo nekoliko brezprimerno smrdljivih škandalov, kakršnih bi se sramovali najzanimnejši zganjarji. Po mestu so poizkusili organizirane napade na Srbe in na vse, ki ne trobijo v njih rog.

Vse to je z ozirom na tolovajski značaj ničvrednih avanturistov popolnoma logično. Še le tukaj se pričinja nekaj, kar bolj čudno osvetljuje naše »normalne razmere«. Frankovci aranžirajo navadne razbojniške napade; policija pa zapira — socialiste. Frankovci »demonstrirajo« z gorjačami in revolverji; policija pa prepoveduje socialistom shode. Moč frankov-

cev, teh prijateljev vaših klerikalcev, ni velika; nekoliko sodrge se dobi v vsakem mestu, torej tudi v Zagrebu. Ali s to gardo ne bi nikjer veliko opravili, če ne bi posredovala policija na tak čuden način, da aretirajo tiste, ki se ne dajo pretepati od frankovskih razbojnikov.

Demonstracije pijanih »patriotov« niso bile v resnici niti senca tega, kar poročajo nekateri zunanji listi, po katerih bi človek mislil, da je bil ves Zagreb izpremenjen v krvavo bojišče. Frankovska drhal je bila prav tolika, da je mogla na posameznih točkah, kjer je bilo slučajno malo nasprotnikov, nekoliko zdvijati. Potem so lopovi sami razposiljali telegrame v Budimpešto in na Dunaj, kakor da je bilo skoraj vse zagrebško prebivalstvo v njihovem taboru. Res pa je, da se jim tudi ona posamezna rokovnjaška dejanja, pri katerih je prišlo do spopadov, ne bi bila niti za poizkus posrečila, da jih ni pretežirala policija.

To nagnenje za »radikalne« frankovce je pri naši protiradikalni policiji že staro. Ali razumljivo je. Navidezno je med državno oblastjo in skrajno opozicijo največji prepad; v resnici gre vladajoči sistem za tem, da prepreči vsako solidno politično delo na Hrvaškem, zlasti vsako okrepčanje jugoslovanske solidarnosti; in za tem gre tudi frankovstvo. Tako si podajajo neenaki bratci roke. »Čista hrvaška in katoliška stranka«, ki je v resnici le majhna, usmiljena vredna stranci, rohani in se premetava v divjem radikalizmu, in policija, ki je plačana, da skrbi za red in mir, pazi, da ne dobi ta »radikalizem« zaslužnega batina.

Za nedeljo je socialna demokratska stranka sklicala javen shod na vrt »Kola«, da protestira proti frankovskemu rokovnjaštvu. Policijski šef je prepovedal ta shod. Hotel je namreč... varovati socialiste! Gospod Mraović je dejal, da bi jih frankovci utegnili napasti, in tega njegova ljubezen do rdečkarjev nikakor ne bi mogla dopustiti, zato — prepoveduje socialistični shod! Seveda je bil ta policijski strah popolnoma nepotreben, zakaj socialistične mase bi se bile tudi brez policijske pomoči znale braniti peščice tolovajev, ne glede na to, da zleze frankovcem itak srce v hlače, kadar so nasprotniki v večini. Po našem mnenju je za policijo itak žalostno izpričevalo, če se mora za prepovedi nosluževati takih argumentov. To je menda spoznal tudi njen šef, pa je zadnji hip iznašel drugo pretvezo; prepovedal je shod, češ, da bodo ob tistem času po cerkvah in tempelnih službe božje za prestolonaslednika in njegovo soprogo. Najbrže je prezrl, da se revkviem in parastos ne čita na vrtu restavracije »Kola«.

Med Vseučiliščnim trgom, kjer je ta restavracija in llico, pa je Frankopanska ulica in tukaj je v Aleksičevi gostilni prostora za dobrih tisoč ljudi. Ker je policija zaprla trg, se je delavstvo zbralo v omenjeni gostilni in jo napolnilo do zadnjega kota. In tako se je shod vršil kljub Mraovićevi prepovedi, slišal poročilo sodruga Bukšega in sodruga Demetroviča ter sprejel resolucijo, ki je bila pripravljena za shod v »Kolu«.

S to blamažo bi bila policija lahko zaključila svoje srednjeveško inkvizitorsko poslovanje v stvari, v kateri se mora, hočeš nočeš, bolj in bolj pogrezati v blato. Ali njena ura je navita, pa se ne more ustaviti. Z eno lopovščino je začela in zdaj se poslužuje vsak hip nove, da bi zakrila prvo.

Po frankovski »demonstraciji« v »Narodni Kavarni« je policija na zvijačen način aretirala sodruga Bornemisso, očitajoča mu, da je tam hujskal, medtem ko v resnici ni zagrešil nič drugega, kakor da si ni dal razbiti lobanje od frankovskega tolovaja. Šef policije Mraović in uradnik Bedeković sta hotela na vsak način od Bornemisse izsiliti izjavo, da so bili »demonstranti« napadani iz kavarne; ker ga ni bilo mogoče izvabiti v tako gnusno laž, ga je Mraović obsodil »zaradi hujskanja« na 14 dni zapore in na deset let izgona. Ali s tem še ni bila policijska maščevalnost gotova. Pouči so spravili sodr. Bornemisso v samotno celico in tja so nenadoma vtaknili neznanega človeka, nedvomno preoblečenega policista, ki je Bornemisso v spanju pretepel! Značilno je, da vsegavedna policija še do današnjega dne ni mogla najti tistega »jetnika«, katerega je bila zaprla v njegovo celico.

Ko je prišel iz zapore, je bil Bornemissa tako bolan, da je moral leči v posteljo. Proti postopanju policije je vložil pritožbo na vlado. Ta seveda še ni rešena, ali policija si je izmislila nov satanski trik: Dala je aretirati sodruga Bornemisso in Juraja Demetroviča kot — Jukičeva sokrivca! Pred dvema leti je Jukič izvršil svoj atentat na Čuvaja, pred dvema leti se je vršila preiskava, ki ni prezrla nobene slamce, ki ni pustila pri miru nikogar, če ga je mogla le nekoliko osumiti; pred dvema leti je bila izrečena obsodba — Demetroviča in Bornemisse se ni doteknila niti senca. Kdo ne bi razumel, da je to desperadorska igra policije, ki je blizu na tem, da izgubi glavo in ne ve, kako bi odvrnila pozornost od svojih hudodelstev?

Policija je izvršila z velikanskim aparatom hišne preiskave v uredništvu in upravništvu »Slobodne Riječi«, v lokalnih organizacij, v stanovanjih sodr. Demetroviča, njegove matere,

Bornemisse itd. Seveda ni nikjer nič našla. Ali Demetrovič in Bornemissa sta še vedno v zaporu. Zaslišana še nista, ali v zaporu sta!

Take oblike dobiva policijsko uradovanje na Hrvaškem, na ta pota zahaja tudi že pravica. To so naše »normalne razmere«. Ali mogotci in njih zakotni pomagači se utegnejo zelo urediti; prej nego mislijo, lahko žanjejo vihar, kjer se jejo veter. Zakaj to, kar se zdaj godi, so vprašanja delavstva, vprašanja socialne demokracije, in s to se gospodje, ko najbrže hrepene po kakšnem novem komisariatu, ne bodo šalili in igrali kakor s srednješolci. Socialna demokracija je pripravljena na vse. V nepremišljenosti se ne bo dala izvabiti, ali za klofute tudi ne bo nastavljala obrazov.

Sodbe nemških in bolgarskih socialistov o sarajevskem atentatu.

»Vorwärts« glavno glasilo socialno demokratske stranke v Nemčiji, je pisal o priliki atentata na prestolonaslednika sledeče:

Brezmiselno in nekoristno se nam zdi to delo. Ali kako je bilo mogoče?

Podrobnosti še nimamo, da bi lahko izrekli definitivno sodbo, ali da bi nagibe morilcev lahko pojasnili. Smrtonosni atentat pa odmeva kakor strahoten opomin avstro-ogrski vladi.

Srbski fanatiki, mladi nezreli nacionalisti so atentatorji. Franc Ferdinand je padel kakor žrtev avstrijsko-ogrsko balkanske in narodnostne politike.

bi imeli vladajoči krogi v Avstriji toliko moči in uvidevnosti, da opuste oni napačni sistem in da omogočijo primerno življenje vsem narodom v demokratični državi. A tem narodom, katerim se je nacionalna zavest tako mogočno in hitro razvila, se zdi Avstrija v sedanjih oblikah nemogoča. Njihove težnje in cilji niso danes, da dosežejo v Avstriji svoje nacionalne ideale, temveč da izvojujejo proti Avstriji svojo nacionalno samostojnost. Strelji, ki so pobili prestolonaslednika, so zadeli tudi vero v nadaljnji obstoj te stare, prepostarne države.

In če je tako, če je odkril ta atentat Evropi strahotno krizo, v kateri je ta država, raztrgana in razsekana v vseh svojih delih z neenakimi težnjami, v kateri ni ničesar skupnega, razen že oslavljenih sredstev zatiranja, tedaj je strašni sarajevski atentat tudi za nas resen opomin. Naša malekostna politika je vedno vezala usodo našega naroda z usodo Avstrije. Zveza z Avstrijo je podlaga za vso našo vnanjo politiko. Ali ta zveza se pokazuje vedno bolj za izvor slabosti nego za izvor ojačenja. Avstrijski problem preči vedno bolj, da postane nevarnost za svetovni mir. Da ne postane ta nevarnost strahotna resnica, moramo delovati z vso močjo, da pridemo do prijateljskega sporazuma s Francosko in Angleško. Avstrijsko nevarnost je mogoče preprečiti le s sporazumom zapadne Evrope.

»Narod«, glasilo bolgarskih socialistnih demokratov piše o sarajevskem atentatu:

V Sarajevu je bil umorjen nadvojvoda Franc Ferdinand, avstrijski prestolonaslednik. Morilca, dva mladeniča, Srba, sta zaprla. Ali sta ta dva mladeniča izvršila atentat iz lastnih nagibov ali je atentat rezultat zarote — to se šele odkrije. Ali dejstvo, da se je izvršil umor v Sarajevu in od otrok te zemlje, ki je tridesetletja pod nasilstvom brezobzirne vlade, pojasnjuje povode tega umora. Naše zolte časopise in naši patriotje, ki pričakujejo, da dobe od Avstrije ono, kar so bili izgubili vsled svoje nespameti, konstatirajo z zadovoljstvom, da sta morilca Srba, češ, vidite, kakšni razbojnikji so ti Srbi! Kakor da v tej družbi naših patriotov in takozvanih žunalistov ni morilcev, da je umor vladarjev in prestolonaslednikov srbska specialiteta!

Iz stranke.

Izvrševalni odbor jugoslov. sov. demokratske stranke v Trstu se je konstituiral na svoj prvi seji v petek 3. t. m. tako:

Predsednik: Ivan Regnet; tajnik: Josip Peteljan; blagajničar: Vinko Kermolj; odbornika: Josip Kopač in Ignac Mihevc. Kot zastopnik jugoslovanske socialne demokratske stranke na Dunaju je bil imenovan sodrug Melhijor Čobal v Zagorju.

Vsa pisma tičoča se izvrševalnega odbora naj se odslej pošilja na naslov: Izvrševalni odbor jugoslovanske socialne demokratske stranke v Trstu ulica Madonnina 15 (Delavski dom). Denarne pošiljatve pa na naslov: Vinko Kermolj, uradnik v Trstu ulica Solitario št. 2, II. nadstropje. Na nakaznici naj se pa navede, komu je denar namenjen.

Seja širšega izvrševalnega odbora, na katero so vabljeni vsi člani, se vrši v nedeljo 12. t. m. ob 10 dopoldne v Delavskem domu v Trstu.

Vse deželne organizacije jugoslov. socialno dem. stranke prosi izvrševalni odbor, da mu pošljejo do 15. avgusta t. l. natančno poročilo o stanju članov, blagajn, agitacije, kakor tudi glede števila in krajev posameznih krajevnih in okrajnih organizacij in njihovih članov. Novi izvrševalni odbor se nadeja, da bodo sodrugi uvaževali potrebo tega dela in izvršili nalogo izvrševalnega odbora.

Čeprav so tako ostro počili ti strelji, pa jih bodo vendar komaj slišali oni, ki bi jih morali slišati. Malo je upanja, da

Politični pregled.

§ 14 in veterinarske sablje. Grofa Stürgkha ne zapusti humor tudi v najresnejših časih. V četrtek je ta grobokop Avstrije izdal na podlagi § 14 odredbo, ki dovoljuje nositi veterinarjem sablje. Grof Stürgkh smatra torej veterinarske sablje za tako važno reč, da ne more čakati zasedanja državnega zbora, kjer bi imeli poslanci priliko utemeljevati »nujnost« veterinarskih zahtev. Z najnovejšo absolutistično odredbo pa so dobili veterinarji še druge časti. Veterinarski novi »zakon« pravi: Vsa veterinarska društva se združijo v c. kr. zbor vojnikov, društva, ki ne pristopajo zboru, se ne smejo več imenovati vojna društva; v teku šestih mesecev morajo izpremeniti svoje ime, drugače jih vlada razpusti. Društva, združena v c. kr. zboru vojnikov, pridejo pod policijsko nadzorstvo. To so dolžnosti. Privilegiji so naslednji: Samo člani teh društev smejo nositi uniformo, kadar nastopijo javno, se smejo oborožiti z bradko sabljo, ustanavljati smejo bolnišnice in pogrebne blagajne, v vojaških bolnišnicah dobe ambulatorično zdravniško pomoč in ob času vojne tvorijo posebne črnovojniške kompanije. Takšen je torej zakon, ki je tako nujen, da gospod Stürgkh ne utegne čakati državnega zbora. Vlada utemeljuje nujnost zakona tudi s tem, da »zahteva razvoj političnih razmer v zadnjih letih tesno zveze vseh patriotskih elementov.« »Patriotski elementi« so namreč veterinarji, »tesna zveza« je pa policijsko nadzorstvo. Za Avstrijo bi bilo pa na vsak način boljše, da vstopi grof Stürgkh čimprej med veterinarje in se okraši s sabljo in pusti vse vladne posle pri miru.

Skupna ministrska konferenca. V torek je bila na Dunaju skupna ministrska konferenca, ki se je posvetovala o odredbah glede notranje uprave v Bosni in Hercegovini. Ob enem se je bavil ministrski svet s prihodnjim skupnim proračunom. Tega posvetovanja sta se udeležila tudi šef generalnega štaba in mornariški poveljnik, da sta pojasnjevala nekatera tehnična vprašanja. Kar se tiče odredb glede notranje uprave v Bosni in Hercegovini, so te odredbe seveda — saj smo v Avstriji — zgolj policijske. Pomnožili bodo državno policijo, ob meji bo najstrožja kontrola, srednješolska mladina dobi uniformo — potem pa bo mirna Bosna.

Avstrija in Srbija. Avstrijska vlada bo zahtevala od srbske vlade, da preišče, če vodi niti zarote proti prestolonasledniku v Srbiji in da v tem slučaju ostro kaznuje krivce in da izda Srbija odredbe, s pomočjo katerih se odpravijo nezdrave razmere, ki kale odnošaje med obema državama.

Strahote v Bosni. Belgrajska »Tribuna« piše pod naslovom »Strahote v Bosni«: Begunci pripovedujejo, da je bojazen, da si poišče prebivalstvo olajšavo v splošni revoluciji, popolnoma upravičena. K temu pride še okoliščina, da je nastopila po mestih splošna trgovska stagnacija, da narašča brezposelnost in da prihaja nevarnost lakote vedno bližje.

Protiaustrijski boj kot v Srbiji. List »Balkan« poroča, da so pričeli srbski trgovci in srbsko potujoče občinstvo proti Avstriji boj kot s tem, da ne uporabljajo več parnikov »Donavske paroplovne družbe«. S tem se hočejo maščevati nad nasilstvi, ki so jih pretrpeli zadnji teden Srbi v Avstriji. List pravi: »Ta začetek je dober; boj kot se mora pa raztegniti na vse, kar prihaja iz Avstro-Ogrske.« »Politika« pozivlja srbsko občinstvo, naj ne obiskuje zdravilišča in letovišča v Avstriji in na Ogrskem, kjer bi jih le preganjali. — To so sadovi klerikalno-militarističnega hujskanja proti Srbiji.

Iz Albanije prihajajo mračna poročila. Knez je spoznal, da je postal njegov položaj nevdržljiv in se resno pripravlja na odhod. Njegova soproga je že odšla z otroci iz Drača, baje zato, ker je v Draču zelo »nezdravo« podnebje. To bi bil knez tudi že lahko preje vedel.

Iz domačih krajev.

Novo posojilo ljubljanske mestne občine. Na torokvi seji je sklenil ljubljanski obč. svet, da najame mestna občina novo posojilo v znesku 1 milijon kron. Novo posojilo se porabi za kanalizacijo, za zgradbo novih mostov ter za zgradbo tržnih lop. Za zgradbo kanalov zbiralnikov je bilo dovoljenega kredita 500.000 K. Izvršiti pa so se morala tudi druga dela. Napraviti se je moral kanal iz tobačne tovarne v Gradaščico, kakor tudi kanalizacija v karlovskega predmestju, tako da so stroški narasli na 811.000 kron. Onstran Gradaščice, v trnovskem predmestju, bo tudi treba izpeljati kanalizacijo, da se ne bo onesnaževala Ljubljana, kar bo veljalo 53.000 kron. Z mostove je bilo dovoljenega kredita 185.846 K, veljali pa bodo 338.000 K. Naprava tržnih lop je proračunana v prvi polovici na 95.000 K, v drugi polovici nad 100.000 K. V javnosti se pojavljajo že tudi glasovi za napravo kopališča ob krakovskem nabrežju, ki bi veljalo po proračunu stavbnega urada 160.000 kron. Vsa ta dela bi veljala skupno po proračunu stavbnega urada 914.654 K.

V ljubljanskem občinskem svetu je podal sodrug Etbin Kristan nujni predlog, da se izdela za mestne paznike in delavce službena pragmatika in da se jim določi za čezurno delo posebna odškodnina. Predlog je sprejel občinski svet soglasno.

Mestni pogrebni zavod. Na seji ljubljanskega občinskega sveta je poročal župan dr. Tavčar o dosedanjih uspešnih pogajanjih med občino in podjetnikom Doberletom in Turkom. Z Doberletom je že sklenila mestna občina kupno pogodbo. Za 100.000 K je prevzela občina Doberletovo podjetje. Župan je predlagal, da naj prične občina že s 1. avgustom z lastnim pogrebim zavodom. Predlog so sprejeli občinski odborniki soglasno. Dalje je predlagal župan, naj ga pooblasti občinski svet, da nadaljuje s pogajanjimi s pogrebniškim podjetnikom Turkom v Ljubljani in Rojino v Šiški. Tudi ta predlog je bil sprejet soglasno. Dalje tudi predlog, da najame občina pri deželni banki 100.000 K posojila kot obratni kapital za mestni pogrebni zavod. Vodstvo mestnega pogrebnege zavoda prevzame mestni računski revident gospod Danilo Saplja.

Občinski predstojnik v Spodnji Šiški. Bivši župan v Spodnji Šiški g. Seidl je postal občinski predstojnik za Spodnjo Šiško.

Mesečni shod »Svobode« za podružnico Gilnce se vrši danes točno ob 8. zveč. v »Ameriki« na Gilncah. Dnevni red važen. Polna udeležba potrebna.

Tako se ne privablja tuji. Sodrug nam piše: Pretečno nedeljo sem napravil izlet v Metliko. Ker sem bil žejen, sem šel v gostilno pri »Solncu«. Vino, ki so mi ga prinesli, je bilo pa tako, da so mi vstajali kar lasje pokonci, ko sem ga pil. Ampak še vse bolj so se mi naježili lasje, ko sem moral plačati za to »božjo kapljico« 72 vinarjev za pol litra. Kar mi ni šlo v glavo, da v tem vinorodnem kraju zahtevajo za liter najslabjšega vina 1 K 44 v. To je naravnost nesramno odiranje in vse s druge svarimo, da ne hodijo pokušati vina v Metliko. Ko sem se vračal, sem pa izvedel, da se je neki metliški gostilničar izrazil napram železničarju, ko se je ta pritožil nad previsoko ceno za jed, takole: Smo prej živeli brez vas, pa bomo vnaprej tudi! S takimi ljubeznivostmi in s tako visokimi cenami za pijače in jedila pač ne bodo privabili metliški gostilničarji tujecev. Gospodje gostilničarji naj nekoliko razlikujejo med oduštvom in poštenimi cenami.

Stavka pomožnega delavstva v celjski »Zvezni tiskarni« še sedaj ni končana. Kam privede ta trdovratnost, bolje rečeno trma, našega Jožeta, res ne vemo. Mož, ki je za vse podjetje, ki ga hoče reševati, tako vnet, ne vidi, kaj trpi za borih 7 K tedenskega priboljška tiskarna. No, pa vsaj iz njegovega žepa to ne gre in to je poglavito. Javnost slovenska, merodajni faktorji, zganite se, ali se vam oči še niso odprle? Skrajni čas je, da uvidite, da tako ravnanje Jožetovo ni in ne more biti ne v korist podjetja še manj v korist stranki. Ali nima nihče poguma, da mu pove, kar mu gre? O blažena korajža, kako si velika. V torek so

pripeljali v tiskarno 3 dekleta, stavkokazke, katere je prejšnji večer lovil do pozne ure po Gaberjih šef, pardon desna roka Smrtnikova, ter zaradi prevelikih zmožnosti splošno znani knjigovez Perc. Ta mož, ki je imel zadnja leta vse najgubše priimke za Jožeta in je bil njegov smrtni sovražnik, klečeplazi sedaj za njim in hoče s svojo puljo glavo ter s stavkokazi, katerim seveda obljublja mastne plače, reševati celo zadevo. Skrbni naj raje za knjigovoznico, ki je, kakor iz zanesljivega vira vemo, pod njegovim komandiranjem vedno pasivna ter v škodo tiskarni. Če je temu gospodu interes tiskarne toli na srcu, naj odstopi od svoje plače nekaj pomožnemu osebju, saj je isto gotovo vredno poštene mezd, ker je gledalo vedno na korist podjetja, pa ne tako kakor ta nabiralec stavkokazov, le navidezno in hinavsko, v resnici pa mu je podjetje deveta briga, kar je še zmiraj dovolj jasno pokazal. To revše ubogo, naj se pomiri, pa pusti pomožno delavstvo popolnoma pri miru in skrbi raje za se. Pomožno delavstvo bo drugače govorilo s tem gospodom vse bolj jasno. Delavstvo je složno in ostane složno pa če si ta gospod na lovu za stavkokazi zbrusi obe peti. Capito?

V celjski »Zvezni tiskarni« so odpovedali tudi vsemu tehničnemu osebju. Doslej je dobilo vodstvo 3 stavkokaze. Živio! Kljub temu počiva vse delo v tiskarni in jo bodo zaprli. Tiskarniško vodstvo je pustilo, da je prišlo do stavke zaradi beraških sedem kron. Toliko bi namreč moralo plačevati vodstvo po novem tarifu pomožnemu delavstvu več na teden. Sedem kron za pomožnega delavca je preveč, ampak visoke dijete ravnatelj niso nikomur na poti. Stajerski liberalci so res lahko ponosni na to podjetje. Takšna je dejanska ljubezen slovenskih liberalcev do slovenskega delavstva.

Vojaške koncerte priredi znani prvovrstni kinematograf »Ideal« v Ljubljani v soboto 11. in nedeljo 12. pri predstavah ob pol 9. zvečer. Predvajala se bodo krasna veseloliga v 3 delih »Ona ne more reči ne« in senzacionalna dve-dejanska drama »Strojni kotli«. Vsaki petek specialni večer z vojaškim koncertom. Kdor se hoče dobro zabavati, naj poseti to prvovrstno podjetje!

Hippodrom Kabath se je že nastanil v lastnem velikem šotoru v Lattermannovem drevoredu v Ljubljani ter nudi gledalcem kakor jahalcem zelo obilo zabave in smeha. Podjetje ostane tu samo kratek čas ter se obisk toplo priporoča.

2000 kovinarjev v stavki in 1800 izprtih.

Akcijske družbe, ki se rede od državnih subvencij in od mastnih profitov, so nepomni delavstvu še vse bolj brezsrčne kakor peordini podjetniki. Nič manj kakor 140 milijonov je dala naša država v kratkih letih subvencije akci-onarjem kapitalistom avstrijskih ladjedelnic in obeta se jim nov velikanski profit, ker so meščanski poslanci v delegacijah v Budimpešti dovolili zgradbo štirih nadridnotov. Od vsega tega bodo pa dobili delavci nekaj beraških drobtin.

Zakaj stavka 2000 kovinarjev v tržiški ladjedelnici in zakaj je 1800 izprtih?

Delavce v ladjedelnici »Cantiere Navale Triestino« v Trzinu na Goriškem je goljufalo podjetje venomer pri akordnem delu. Temu sleparstvu so hoteli delavci napraviti konec s tem, da so posamezni oddelki zahtevali od ravnateljstva pismene tarife za različna dela. Ravnateljstvo ni hotelo objaviti teh tarif, tajno, to seveda samo zaradi tega, da je delavce sleparilo kakor je hotelo. Razburjenost med delavstvom je pa še bolj narasla, ker je vodja ladjedelnice Tedeschi in vedno le s praznimi obljubami in nekako zaničljivo delavcem vse to odklanjal. Prišlo je do stavke med zabijači (Stemmer). Bilo jih je 200, ki so se poravnali in dobili tarif. Komaj pa je bila ta kategorija na delu, že so zastavkali zbijači (Stanzer), katerih je bilo 300. Ti so tudi zahtevali tarifne pogodbe. Ob enem so pa zastavkali pomagali angleških delavodij, ki so zahtevali mezde, kakr-

šne imajo pri domačih delovodjih. To se pravi pravično razdelitev akordnega zaslužka, ne pa, da bi pobasali Angleži ves akordni zaslužek, kakor se je doslej godilo.

Kakor hitro pa je ravnateljstvo spoznalo resne namene delavcev, da delavci namreč odločno zahtevajo svoje pravice, se je hotelo sporazumno s paroplovno družbo »Avstro-Americana«, kot lastnico ladjedelnice, na sledeči način oprati:

Obema kategorijama delavcev je poslalo tole obvestilo:

Pomagačem angleških mojstrov!
V odgovor Vašim zahtevam Vam sledeče sporočamo:

1. Vodstvo ladjedelnice bo objavljalo v bodoče interesentom akordna dela.
2. Na zahtevo delavcev je vodstvo pripravljeno, da dovoli delavcem vpogled v akordne knjige.
3. Delavcem se bo izplačeval na račun akordnega dela predjem.
4. Ako se dogodi, da odpuste angleški mojstri delavce, je vodstvo pripravljeno, dotične delavce sprejeti v delo.
5. Vsled tega, ker je vodstvo ravnokar delavcem zvišalo plače, je nemogoče zvišati minimalne plače za 38 v.

Razentega je vodstvo pripravljeno, da izplača delavcem saldo akorda po domenjeni dnevni plači.

Upamo tedaj, da bodo delavci s tem zadovoljni in jih vabimo na delo, to tembolj, da ne bodo druge kategorije zadržane pri delu.

Drugo pismo se glasi:
Delavskemu odboru zbijačev (Stanzer).
V odgovor na Vaše pismo od 6. maja Vam sporočamo sledeče:

Ravnateljstvo je pripravljeno, da Vam da pismene tarife za akordno delo, vendar pa je to nemogoče takoj, ker se mora poprej posvetovati predvsem z različni delavci, ker je na ta način nam je mogoče izdelati tarif.

Zatoraj Vas vabimo na delo, to tembolj, ker bi bili brez Vašega dela zadržani tudi drugi profesionalisti.

Toraj to so pisma, ki jih je poslalo ravnateljstvo delavcem po mojstru ladjedelnice Tedeschiu, ki pa je spravil pisma lepo v žep in jih delavcem ni izročil. Ko bi bil Tedeschi obvestil delavce, bi skoraj gotovo ne prišlo do štrajka; ker pa Tedeschi svoje naloge ni izpolnil, je naraščalo med delavstvom vedno večje razburjenje. Gospod Tedeschi, videč med delavstvom to razburjenost, zaukaže s parno sileno ustaviti delo. Nato je zapustilo 3000 delavcev ladjedelnico.

Direkcija ladjedelnice je takoj poslala v Trzin tajnika delodajalske organizacije drja. Cimadorijem, naj bi posredoval med kovinarsko organizacijo in ravnateljstvom ladjedelnice. Obe stranki sta se pogajali. Zapisnik o teh pogajanjih se glasi: V Trzinu, 9. maja 1914. Da v bodoče ne pride med delavci in ravnateljstvom zopet do nerazporazumljenja, se sklene, da se da obema strankama en mesec časa. V te mešasu naj se izdela kolektivna pogodba med kovinarsko organizacijo in ravnateljstvom ladjedelnice. Nadalje se tudi konstatira, da je prišlo do delavskega gibanja le vsled nesporazumljenja.

Še istega dne je bil shod, na katerega je prišlo na tisoče delavcev. Shod je imel namen, da določi ali naj gre delavci v ponedeljek delati ali ne. Po burnih debatah se je sklenilo, da grejo delavci na delo.

Kolektivna pogodba se je izdelala, in na shodu, ki je bil drugi dan na travniku »Avstro-Amerikane« pred ladjedelnico, je bila tudi soglasno sprejeta.

Po tem shodu so se sešli zastopniki delavcev z dr. Cimadorijem, zastopnikom ladjedelnice. Sklenilo se je, da se določi 8dnevni termin, da zamore ravnateljstvo pregledati od delavcev predlagane zahteve; nadalje se je sklenilo, da naj se pogajanja vrše vsak dan po zaključku dela.

9. junija je kovinarsko tajništvo predložilo kolektivno pogodbo, ki se glasi:

1. Splošno povišanje plače onim delav-

Za resnico.

Roman.

Spisal Jožef Laichter.

(Dalje.)

Rakev so prinesli v mrtvaški voz baš, ko je v oblačnega neba jel naletavati vlažen sneg. »Torej, srečno pot!« je dejal Mikyška, hiteč nekam spred, kjer je imel sprevod voditi mladitč s palmovim listom.

Sprevod se je premaknil. Duhovnika ni bilo, ker se je Soumar odrekel cerkvi. Pred rakvijo je korakala samo četa dijakov in navadnih delavcev in deklica v črnih krilih in črnem zavoju, nesoč na rdečebelni blazini železne verige in trnovo krono.

Ob vozu pa je korakalo nekoliko bivših soobsojencev Soumarjevih. Držali so trakove vencev, položenih na rakev. Precej za vozom je šel brat Soumarjev, prišedši z Dunaja, potem Bartoš z ženo in nekoliko imenitnejših oseb, med katerimi si videl Mikyško in advokata Mrázka. Mikyška se je namreč vrnil sem za rakev, brško je spredaj uredil vse potrebno in ukazal, naj se sprevod premakne. On je bil tisti, ki je poskrbel za tisti zunanji sijaj in zadnjo čast Soumarjevo.

»Veste, doktore,« je pravil po poti advokatu Mrázku, »naj si je Soumar zadnji čas še tako laviral, prej se je vendar silno boril za narodno misel. Naša dolžnost je, da ga slavno-

stno pokopljemo. In potem boljše propagande ni za narodno delavstvo nego tak pogreb!«

Doktor Mrázek je priklimal. Sprevod je šel po žitni ulici proti Vinogradom; snežilo je gosto. Udeležilo se je mnogo Soumarjevih znancev: Kačerovskij, Ondraček, Ivan s Hanušem, tudi Jenšovskij z Otokarjem. Zadej jih je spremljala močna eskorta policajev na konjih. Ljudje, vznemirjeni vsled nedavnih izgrediv, so tekali gledat, marsikdo, zlasti mladi ljudje, so se pridruževali pogrebu, dasi so jih vojaške straže semtertja razganjale. Za okni po ulicah so se prikazovala obličja, začudeno zročna na ta sprevod, ki je brez godbe in brez petja, brez križa in brez duhovnika nekako žalobno korakal v snežnem vrtincu proti Olsanom.

Mikyška se je oziral ter se časi navdušeno nasmehnil. O priliki je zopet dejal Mrázku:

»Veste, doktor, škoda, da policija ni dovolila, da bi ga bili nesli vso pot. Veste, vrstili bi se — in baš oni, ki so bil z njim skupaj zaprti! To bi bilo imponiralo! Seveda se ni dalo vse izpeljati.«

Večkrat se je ozrl i nazaj, kjer je med spremljevalci opazil nacenkrat Ivana in Hanuša. »Aha! Aha!« si je mislil sam pri sebi.

XLIV.

Ob treh je sprevod prišel do pokopališča. Pri vratih je nastala gneča, a naposled so se vsi udeležniki zdrenjali noter ter hiteli po glavnih in postranskih potih, da bi o pravem času prišli do jame.

Pri šestem oddelku je mrtvaški voz obstal. K jami je stopil duhovnik. Nekdo je vzkrilnil: »Nič duhovnika!« Toda grob so vendar blagoslovili in potem je pristopil Mikyška k rakvi.

Resnobno se je ozrl, nasmeljal se s tožnim nasmehom ter izpregovoril nagrobni govor.

»Bratje, tovariši!« je začel. »Živimo v času, ki nam nalaga neko rezervno. Ne čudite se torej, da vam ne moram govoriti tako od srca, tako odkrito, kakor bi rad baš v tem času. Glejte, bratje, tu smo spremili do groba enega prvih navdušenih bojevnikov za misel, za katero se borim i jaz, za katero meni in vam goreče bije srce v prsih. Tu smo spremili k grobu bojevnika, ki ni hotel internacionalnih, ampak narodne delavce, ki je šel v boj za državno pravo in za to sveto svojo misel trpel v ječi. On je bil, ki nam je dal vzor, kako živeti in trpeti za domovino. Zato bratje, vam pravim: Ne marajte tistih glasov, ki vas vabijo v internacionalni tabor, ampak vedno se spominjajte njega, ki ga pokopavamo in ki vam je pokazal drug vili. Mi moramo iti skupno z vsem narodom, mi moramo iti s temi, ki se bore za domovino, za nje svete pravice in pred vsem za državno pravo. Mi — mi, bratje, moramo vsi biti narodni, zavedni delavci.

V nekih krogih so se porodili glasovi, ki-čohi po svetovnih mislih in svetovnih teorijah. Jaz, tovariši, tudi nisem nemoderen človek. Tudi on, tu v rakvi, ni bil nemoderen človek. Toda, bratje, kaj so vse svetovne misli, vse teorije, napram edini, največji, najzárnejši mi-

slji? In zato moramo najprej izbojevati naš narodni boj in potem, bratje, če se bo komu hotelo naj premissljuje tudi o fistihi drugih vsakovrstnih nrvnih, socialnih in drugih vprašanjih.

Bratje! Naši očetje so se stoletja in stoletja borili in umirali za domovino. Torej dokazimo, da i mi vsi za ta naš narod, čeprav je majhen in stiskan, znamo umreti, da, bratje, umreti, baš tako kakor naši očetje, od kojih smo podedovali to najdragocenejšo dedščino, naš jezik, ki si ga ne damo izruvat od nikogar. Dokazimo, da znamo trpeti in umirati kakor on tukaj, kateremu bodi med nami nevenljiv spomin!«

Mikyška si je z rutico obrisal potno čelo. Nato je odstopil v globoki tišini od rakve. Oziral se je slovesno in zmagoslavno kakor da nekoga išče. In baš v tem hipu je tlanuš Ivanu, ki je trpkim nasmehom poslušal Mikyškiin govor, rekel:

»Krokarji in vrane se vlačijo po gomilah padlih. Tu vidiš: Bodoči voditelj naroda!«

V tem je nekaj ljudi prišlo vrvi in se pripravljalo, da spuste rakev v jamo. Bartoš je srdito godrnjal nekaj, in Soumarjev brat je s sklonjeno glavo gledal vse te priprave ter siloma zadrževal solze v očeh. Potem pa, kakor bi se bil nečesa spomnil je naglo naredil križ na pokrovu rakev. Tudi Bartoševka je jokaje prekriževala pokrov, na katerem se je nabiral sneg, ki se je vsipal izpod neba.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in polletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence!

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Ljubljana

Mestni trg št. 19.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o, Ljubljana na Bregu.

Gorski ali lovski čevlji „WATERPROOF“ usnje. Nepremočljivi.

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10.

(Varstvena znamka.)

Cena za gospode	K	14.—	17.—	20.—
„ „ dame	K	12.—	15.—	18.—
„ „ dečke	K	10.—	12.—	
„ „ otroke	K	5.—	6.—	7.—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejšje vrste od K 1-50 naprej.

Za gospode	K	26.—
Za gospe	K	20.—

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasna krila, kostume, plašče, domače obleke, perilo modere in vse modno blago.

Bluze

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v otroških oblekah in krstni opravi.

Solidna tvrdka.

Kmečko delavska gospodarska zadruga v Dobravljah na Goriškem

r. z. z. o. z.

Zadruga ima v svojih kletih veliko množino dobrega in naravnega vina svojih združnikov. Za pristnost od zadruga prodanega vina se jamči.

Oddaja se v lastnih sodčkih od 56 litrov naprej v vsaki množini. — Kdor kupi od nas enkrat, ostane nas stalen odjemalec.

Naročajte in kupujte „Zarjo“!

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to svrhu spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné; Mestni trg 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Kavarna Stari trg št. 39

celo noč odprta

„LEON“

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Pristra vina. Domača uhinja.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljsega 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puha-stega 5-10 K; vefelinoga snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 8 K, 8-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnice, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 118 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Slanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Zajec Ivan splošno zdravljenje	—	1-3	Frančiškanska ul. št. 2, II. nadstr.
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/2-11	1/2-1	Turjaški trg št. 4
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11-12	2-3	Dalmatinova ul. št. 3, pritličje
Dr. Ipavic Benjamin splošno zdravljenje	10-12	—	Mestni trg št. 3, I. nadstropje
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bolezni	10-12	2-3	Frančiškanska ul. št. 4, pritličje
Dr. Demšar Jernej kožne in spolne bolezni	8-1/2-10	3-5	Prešernova ulic št. 3, III. nadstr.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zgledati v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico, za zdravnika (bolniško zglednico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član vam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati s blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika blagajne.

Načelstvo.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna vpliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Dobi se tudi v vsih prodajalnih konsumnega društva za Ljubljano in okolico.

Odlikovani v Parizu z zlato kolajno in čas. križcem.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik mizarstvo.

Liubljana, Marije Terezija c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je- Zaloga otomanov, didilnih sob v različnih: vanov, žimnic : : najnovejših slogih. : in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve sobi K 350.-

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta
Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljiv za one, kateri se mnogokrat selijo.
Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom.
Zahtevajte najnovejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Obstoji od l. 1883. Mestni trg 10. Obstoji od l. 1883. Na debelo in drobno! Izredno nizke cene.

BALKAN

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

Telefon št. 100

mednarodna spedijska, spedijske in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženo blago. Najmoderneše in opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške družbe v Trstu brzovozne proge Trst-Benetke inobratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripcevih & Co, Trst Avstrijskega Lloydja Cunard-Line za l. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke.“

Zmerne cene. — Točna postrežba.

Potniki v severno in južno AMERIKO se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi AVSTRO-AMERIKANA Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno razsvetljavo, brezničnim bozozjavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, postelje, kope!

Odhod parnikov: v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Trst-New-York, vsako soboto. Trst-Južna Amerika, vsakih 14 dni. Trst-Kanada, vsak mesec. Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško: SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.